СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLIV. Ч. 74. Джерзі Ситі, Н. Дж., понеділок, 30-го березня 1936. — VOL. XLIV. No. 74. Jersey City, N. J., Monday, March 30, 1936. THREE CENTS

ПРЕЗИДЕНТ ОСТЕРІГАЄ ПЕРЕД НОВИМИ ПОДАТКАМИ

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт дав до зрозуміння провідникам конґресу, що на випадок, як конґрес захоче зміняти скарбову політику, накреслену президентом, то президент негайно зажадає від конґресу ухвалення нових податків.

Президент дав конґресові цю осторогу, як комітет податків у палаті послів приняв ріжні далеко йдучі поправки до програми президента.

СЛІДСТВО НАД РУХОМ ТАВНСЕНДА.

ВАШИНҐТОН. — Перед спеціяльним слідчим комітетом палати послів почалося переслухання в справі ріжних плянів пенсій на старі роки. Першого дня переслухано свідків щодо пляну д-ра Тавнсенда.

Зараз на вступі показалося, що провідники цього руху зібрали малими датками 952 тисячі долярів на піддержку руху. Ці гроші вжито на біжучі видатки, звязані з веденням акції. Клементс, спільник д-ра Тавнсенда дістав за свою роботу в 1935 р. 12,585 долярів. З грошей, зібраних на піддержання руху, плачено дивиденди на шери видавничої спілки руху. Як свій уділ у зисках з тих видавництв Клементс дістав в 1935-тім році $7,035.

ЗА ОБМЕЖЕННЯ ЛАБІСТІВ.

ВАШИНҐТОН. — Палата послів ухвалила закон про лабістів, на основі котрого кожда особа, що думає займатися впливанням на членів законодатних тіл, має зареєструвати в уряді своє імя як лабіст та подавати потім урядові звіти зі своїх приходів і розходів.

Того самого дня сенат постановив видати дальших $12,500 на своє слідство лабістів.

ЗАХОДИ КОЛО ОРҐАНІЗУВАННЯ ТРЕТЬОЇ ПАРТІЇ.

СТ. ПОЛ (Минесота).—Ґубернатор цього стейту, Олсон, видав заклик до створення краєвої фармерсько-робітничої партії.

У цьому заклику Олсон вийшов з заложення, що суспільність повинна бути зорґанізована не для зисків, а для потреб суспільности.

МІСТО НЮ ЙОРК МАЄ ДІСТАТИ ДЕПАРТАМЕНТ ПРАЦІ.

НЮ ЙОРК. — Посадник міста Ля Ґвардія предложив міському законодатному тілу плян нового чартеру міста, на основі котрого місто Ню Йорк мало би зорґанізувати для себе департамент праці, що мав би займатися розвязанням непорозумінь між робітниками й підприємцями.

СКІЛЬКИ БЕЗРОБІТНИХ?

ВАШИНҐТОН.—Американська Федерація Праці оголошує вислід своїх обчислень про безробіття. Показується з цих обчислень, що в лютім цього року в краю було 12 міліонів 550 тисяч безробітних.

У лютім минулого року було їх 214,000 більше.

РУШАЮТЬ СПРАВУ СВІТОВОЇ ВИСТАВИ В НЮ ЙОРКУ.

ОЛБАНІ (Ню Йорк). — У відповідь на закиди, що ґубернатор стейту Лемен не видав до леґіслятури відповідного заклику ухвалити закон про світову виставу в Ню Йорку в 1939-тім році, ґубернатор подав до публичного відома, що він незадовго вишле до леґіслятури посланіє за ухвалення проєкту Нонена й Бравнела в тій справі.

ВАЖНИЙ ПОСТУП У БОРОТЬБІ ПРОТИ СУХІТ.

ВАШИНҐТОН. — На річній конвенції Федерації Американських Товариств для Дослідної Біольоґії предложено звіт з дослідів над недугою сухіт, що як кажуть лікарі, будуть мати незвичайно велике значіння для боротьби проти цеї недуги.

Стверджено саме тепер, що бактерії сухіт виділюють зі себе три отруї, і ці отруї викликають недугу, а потім смерть людини. Лікарі кажуть, що, розділивши від себе ці отруї, дослідники тепер потраплять знайти проти кождої з них відповідний лік.

СУД НАД УБИВНИЦЕЮ ЛЮБОВНИКА.

НЮ ЙОРК. — На процесі проти панни Вери Стрец, обвинуваченої за вбивство свого любовника, д-ра Фріца Ґебгардта, зізнавала в пятницю сама обвинувачена.

Панна Стрец оповідала, що вона має 32 роки життя, що родилася в Ню Йорку, вчилася в публичних школах і в Нюйорськім університеті та що не потребувала працювати, бо мала маєток, лишений їй при смерті матірю. Ще будучи студенткою, вона вийшла за муж за одного студента без дозволу родичів, але її подружжя скоро уневажнено. З д-ром Ґебгардтом запізналася підчас подорожі на морю. Вона стала його любовницею й почала нібито працювати в його канцелярії. Вона хотіла конче вийти за нього замуж. Він мав жінку в Німеччині, але це була жидівка, і він сподівався скорого розводу.

ҐІТЛЕР — НАЙБІЛЬША ІСТОРИЧНА ФІҐУРА.

Міністер летунства, ґенерал Ґерінґ, сказав у своїй промові в Карльсруге, що Ґітлер осягнув уже так багато, що ті осяги вистарчають на те, щоб він увійшов в німецьку історію як найбільша німецька постать.

ЖИДІВСЬКА ҐІМНАЗІЯ В УЖГОРОДІ.

Жиди мають вже одну ґімназію в Мукачеві, а недавно відкрито жидівську ґімнацію в Ужгороді. Досі ужгородська ґімназія не мала своєї будови, наука відбувалася в найманих домах, а це було звязане з ріжними труднощами. Тепер рішили жиди, що поставлять собі окрему будову для ґімназії. Збірка покавала гарні успіхи і мабуть уже на весні пічнуть будувати. Ужгород дав під будинок жидівської ґімназії дуже гарне місце в центрі.

СМЕРТЬ СЛАВНОЇ ЕСКІМОСКИ.

В останніх тижнях у Ґренляндії панувала епідемія анґіни. Ескімоси не мають ні ліків ні лікарів. Коли прийшла звістка, що занедужала теж відома виконавчиня фільмових роль Мала, виїхали туди два данські лікарі на поміч. Але було запізно; вона вмерла. Ввесь світ мав нагоду подивляти її у фільмах, основаних на підставі незвичайних репортажів данського дослідника д-ра Кнута Расмуссена. Ріжні фільмові підприємства пропонували Малій працю в себе, але вона не хотіла покидати своєї рідні та Ґренляндії.

НЕ ПОЗВОЛИЛА ВІДВЕСТИ КОРОВУ.

Вдова Марія Желізнякова з Росошу коло Сваляви (Закарпаття) була довжна якісь податки. Коли прийшов екзекутор і хотів забрати їй одиноку корову, вдова нагналася на нього з сокирою і наслідком цього екзекутор корову лишив. Тепер відбулася в тій справі розправа перед краєвим судом в Ужгороді. Суд увільнив удовицю з огляду на те, що більше худоби не мала, а екзекутор не мав права забирати одиноку корову.

З ОСЛОМ ДО ЦИТРИНИ.

Підчас славного щорічного карнавалу на французькій Рівієрі відновили цього року перегони на ослах до... одної цитрини. Місцеві люди, головно селяни, у Ментоні, де ці змагання відбувались, прибрані у барвисті костюми, мали переїхати головною вулицею до одного саду на ослі і підчас переїзду схопити у відповідний мент малою списою цитрину. Першу нагороду дістала молода селянка, яку найчемніше слухав осел та яка вміла найзручніше колоти овочі.

СМЕРТЬ СПОРТСМЕНКИ.

Померла Шарльота Менсфільд, перша жінка, що пішки перейшла всю Африку від Капштаду до Каіра, разом 16,728 миль. Вона брала участь у виправах на кити та працювала в копальнях діямантів. Про її всякі пригоди є кілька книжок, написаних добрими авторами та очевидцями.

НАВІТЬ ТРЬОХ ПЛАТЕНЬ БУЛО ЙОМУ ЗАМАЛО.

Перед трибуналом окружного суду у Львові скінчилась розправа проти Йосифа Фариняка, скарбника управи воєвідського союзу інвалідів, якого прокуратор притягнув до відповідальности за спроневірення 19,000 зл. Свідок пос. Лободзінський зізнав, що підсудний признався перед ним до дефравдації, кажучи, що гроші видав на забави з жінками. Розправа виявила, що Фариняк брав місячно три платні: 200 зл. як урядовець воєвідства, понад 200 зл. інвалідської ренти і 200 зл. як скарбник союзу інвалідів, де урядував по 2 години денно. Трибунал засудив Фариняка на 2 роки вязниці з тим, що половину кари дарував йому на основі амнестії.

БІЛА СМЕРТЬ У БОЛГАРІЇ.

Жахлива заметіль, що лютилася минулого місяця в Болгарії, спричинила, як відомо, багато смертних випадків серед населення. Як повідомляють болгарські часописи, в Ямборі викопали із снігу тіла жінки та її доньки, що згинули обнявшись. В парку міста Шумен знайшли кількоро замерзлих людей. У Круменоґраді в південній Болгарії викопали трьох турків, що замерзли на дорозі з кіньми, і чотирьох циганів, що судорожно держали музичні інструменти в руках. В іншому мсіці викопали череду замерзлих овець, зложену з поверх сотні штук. Викопали теж особовий самохід з трьома особами, що 18 годин були під снігом і залишились живими.

ЖАХЛИВЕ САМОГУБСТВО.

На леді на Сяні в Перемишлі знайшли цими днями трупа працівника одної перемиської бібліотеки, Станислава Бжозовського. Він відобрав собі життя тим способом, що спершу отруївся, опісля положився в убранні й футрі на леді і лежав так довго, аж замерз. Причиною самогубства був шантаж одної приятельки самовбивника супроти нього.

НАРУШЕНИЙ ГОНОР ФРАНЦУСЬКОГО КАТА.

Найпочеснішим відзначенням у Франції є т. зв. ордер „Почесної Леґії". Тим ордером що року відзначує уряд заслужених французькій републиці людей. Пан Енрі Беблер, урядовий кат Франції, що сповняє свій „уряд" уже 37 літ, вислав недавно протестаційне письмо до уряду — мовляв: міністер справедливости зробив йому велику кривду, бо не предетавив його особи до ордеру „Почесної Леґії". Я — пише Беблер — також немало прислужився републиці, бо за 37 літ стяв на ґільотині 300 голов злочинців!...

ТРИ МІСЯЦІ ЗА СЕСТРУ.

Михайло Шпонтак, селянин з Дубрівки коло Середнього (Закарпаття) на самий Святий Вечір набивав револьвер якось так нещасливо, що впав стріл і вбив його 17-літню сестру. Наслідком поранення сестра зараз на місці померла. На розправі перед краєвим судом дістав за свою недбалість і необережність три місяці вязниці.

ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ В АВСТРІЇ.

Останніми днями австрійські суди видали низку присудів, якими засудили членів тайної націонал-соціялістичної партії за протидержавну діяльність. Суд присяглих у Відні засудив столярського челядника за націонал-соціялізм на 5 літ тюрми, а одного приватного урядовця на 10 літ тюрми. Суд у Леобен засудив 4 робітників за націонал-соціялізм від року до 5 літ тюрми.

КРІВАВА БІЙКА ТЕСТЯ З ЗЯТЕМ.

У селі Полянці, пов. Львів, дійшло до бійки між Степаном Пелехом та його зятем Степаном Кусьпісем. Пелех ранив зятя кілька разів кинжалом у плечі. Крім того раненого побили ще брат Пелеха Михайло з жінкою Анною. Тяжко раненого Кусьпіся перевезли до шпиталю у Львові. Причиною бійки — родинні сварки. Влада веде слідство.

АВТОМ НА ВЕЖУ АЙФЛЯ.

Давня світова вистава в Парижі мала як одну із своїх акракцій вежу Айфля. Минуло кількадесять літ, вежа стоїть, досі її всі подивляють, та ось Париж підготовляє нову світову виставу на 1937. р. Один з паризьких інжинірів, Бадеван, висунув проект, щоб зробити з двох боків вежі Айфля таку рампу, якою моглиб виїздити на верх вежі — авта. Він упевняє, що цей спорт подобався би людям і легко можна би покрити кошти проєктованої ним конструкції.

ГОРА ГРОЗИТЬ СЕЛУ.

Мале село Боро, що лежить в окрузі Парма в Апенінах, загрожене від кількох днів поважною небезпекою. Обсуваються маси землі гори Карамето. Велитенські камінюки, що посуваються зі швидкістю 30 цм. на годину, розчавили три хати на краю села. Населення села на приказ влади перенеслося до сусіднього села. Знавці обраховують, що рух землі й камінюк, які падуть з узбіччя при Карамето, не здержиться впродовж найближчих днів. Зі села, що нараховує 70 хат, не останеться сліду.

АНГЛІЙСЬКА ШКІЛЬНА МОЛОДЬ НЕ ПИСАТИМЕ ВЖЕ ДОМОВИХ ВПРАВ.

Англійська палата послів приняла по довгій дискусії внесок посла Редфорда, щоб у шкільній програмі навчання скасувати всі писемні домові вправи. В дискусії сказано між іншим, що шкільна молодь з уваги на стан здоровля мусить мати більше вільного часу і не переводити вечорів на писання домових вправ.

ПОСТІЙНО БЕЗ УСПІХУ...

Підчас нарад над буджетом міністерства освіти в варшавському соймі посол Крупа звернув увагу на польський спорт. Він нарікав, що осяги польського спорту є зовсім марні. **В Ґарміш-Партенкірхені на змаганнях Польща не здобула ніодного пунктованого місця.** Останніми роками польському спортові постійно товаришать самі невдачі. Саме одушевлення не вистарчає.

ПОМЕР АПОСТОЛЬСЬКИЙ ВІЗИТАТОР ДЛЯ ЛЕМКІВЩИНИ

ЛЬВІВ. — Дня 12. березня помер у Риманові по кількаденній недузі о. д-р Василь Масцюх, апостольський візитатор для Лемківщини, відомий зі свого ворожого становища до українства, а своєї льояльности до Польщі. Польська Аґенція „Всхуд" повідомила, що справу наслідника о. Масцюха полагодять безпосередньо на основі постанови Ватикану в порозумінні з польським урядом.

ЯК Є З УКРАЇНСЬКОЮ ШКОЛОЮ В ПОЛЬЩІ?

ВАРШАВА (Польща). — В польському сенаті підчас загальної дискусії над буджетом говорив сенатор Остап Луцький, один з головних ініціяторів угоди українців з поляками. Обговорюючи анальфабетизм у Польщі, говорив таке:

„На сході, де від віків переважає українське населення, нема ані одної державної української школи, навіть православну релігію починають там у вселюдній школі викладати нашим дітям по польськи. Який сенс має та шкільна політика? Адже наш молодець, що переходить польську школу, мусить стрінутися в українських перекладах з „Іліядою" й „Одисеєю", Горацієм і „Божеською Комедією", „Фавстом" і „Паном Тадеєм", з „Піснею про Ролянда" і з Шекспіром, з історією україни і української літератури. Мої панове! Ніяка держава не може перетравити занадто багато фікцій і дурниць".

Так говорив про українські відносини в Польщі навіть той, що голосував за польську армію.

НАВІТЬ НЕ ДАЮТЬ ПРИСЯГАТИ ПО УКРАЇНСЬКИ.

ВАРШАВА.—В дебаті над буджетом польського міністерства справедливости сенатор А. Горбачевський, теж сторонник польсько-українського зближення, говорив між іншим про такі справи: Високі судові такси і коморники теж утруднюють вимір справедливости. У Східній Галичині даються в знаки коморники. Українців змушують часто складати присяги польською мовою і не перестерігається постанов про українську мову в судівництві. Далі порушив він справу усування українців з судівництва і нотаріяту.

ЮВИЛЕЙ О. ДАМЯНА ЛОПАТИНСЬКОГО.

ЛЬВІВ. — „Діло" подає теплу згадку про о. Дамяна Лопатинського з нагоди укінченого 70-ліття, називаючи його чільним громадянином-священиком. Пише, що о. Лопатинський є одним з тих нечисленних наших духовників, які обєднали в гармонійній цілости велику особисту культуру, найбільш совісне розуміння своїх душпастирських обовязків, глибоке почуття для громадських справ та широкий світогляд модерної людини. Ювилят є тепер завідателем Успенської церкви у Львові, яка є перлиною української архитектури, а від 26 років стоїть він на чолі Спілки „Діло".

З ДІЯЛЬНОСТИ СОЮЗА УКРАЇНОК.

ЛЬВІВ. — Головний виділ Центрального Українського Жіночого Товариства „Союз Українок" скликав пресову конференцію для поінформування української преси про стан орґанізації та умовини праці Союзу Українок. Голова С. У., пані Мілена Рудницька, відкрила конференцію, а заступниця голови, пані М. Білякова, здала звіт, з якого виходить, що в краю є 74 філії С. У. з 4,200 членицями і 714 кружків з коло 40,000 членицями. Крім цього є ще 63 жіночі секції при читальнях „Просвіти". Пані Рудницька говорила про те, чим є Союз Українок. Він є жіночою „Просвітою", жіночим „Сільським Господарем", жіночою кооперативою, товариським клюбом, добродійним товариством і т. д. Він є виразником ідейних змагань 40,000 зорґанізованого українського жіноцтва. Союз Українок є заступником інтересів українського жіноцтва. С. У. не тільки вчить, несе освіту, оформлює національно-ґромадське обличчя і світогляд нашого жіноцтва, але й висловлює їх. Пані Рудницька ще додала, що вправді С. У. не хоче бути політичною партією і стоїть на принципі безпартійности, та проте має право висловлюватися в політичних справах загально-ґромадського значіння.

УКРАЇНСЬКА МУЗИКА У ВІДНІ.

ВІДЕНЬ. — Дня 8. лютого відбувсь у віденській „Україні" вечір української модерної музики. Влаштовано його заходами наших артистів: пяністки Дарії Гординської-Каранович і челіста проф. Б. Бережницького. Співпрацював з ними скрипак проф. К. Ф. Бальц. В програму входили твори Н. Нижанківського, В. Барвінського, В. Косенка, М. Колесси, Л. Ревуцького. Вступне слово виголосила но німецьки знана у Відні рецитаторка Марія Люіза Райнер. У концерті була представлена творчість композиторів з усіх наших земель. Виконавці, відомі артисти, творили симпатичний ансамбль, який слухачі щиро витали. Вступне слово, написане д-ром П. Маценком, познайомило присутніх чужинців із розвитком української музичної культури від її початку аж до сучасности.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jeresy City, N. J. on March 30, 1911 under the act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016. 4-0807.

За кожду зміну адреси платиться 10 цент.ві

З Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

КУДИ ПІСЛАТИ МОЛОДЬ?

Перед сенатським комітетом для виховання й праці відбувалося оноді переслухання в справі проєкту закона, що має бути знаний як „Америкен Ют Акт", що каже урядові видати кілька міліярдів долярів на допомогу молоді.

Як видно було з допитів членів сенатського комітету, сенатори віднеслися до проєкту холодно. Це відай і заставило Вилієма Філдса, що промовляв в імені мандруючої молоді, поставити сенаторам дуже тверде питання: „Що має бути: півчверта міліярда долярів на „акт молоді", чи на злочин?"

Був це натяк на зізнання іншого свідка, що доказував, що Америка платить річно півчверта міліярда долярів за участь молоді в злочині.

Якраз стільки буде відай коштувати край виконання закона сенатора Бенсона і конґресмена Амлі. Гроші будуть видані на допомогу для молоді, щоби знайти їй роботу та помогти їй кінчити науку. Правда, один з противників законопроєкту доказував на переслуханню, що обчислення прихильників цього закона про кошти занизькі та що виконання закона буде край коштувати на ділі від 14 до 20 міліярдів долярів, але навіть хочби так було, то й тоді конґрес може обмежити виконування закона, обмежуючи суму гроша, що мається видати.

Зрештою, хочби на виконання закона треба було аж такої великої суми, як це подають противники закона, то й тоді треба би ще поставити питання: чи краще видати півчверта міліярда долярів на поліційних шпигунів, поліцаїв, поліційні й інші суди, арешти, щоби слідити, ловити, судити й карати молодих хлопців і дівчат, що ломлять закони, не маючи що робити, або щоби мати прожиток, — чи краще видати хочби навіть 14 міліярдів долярів, щоби вратувати молодь від усіх таких умовин життя, що її заганяють до злочинів?

Здається, що навіть у такому випадку відповідь на питання повинна бути тільки одна: краще видати 14 міліярдів на пожиточні річи, щоби дати молоді нагоду жити й розвиватися нормально, ніж сховати 14 міліярдів до кишені, але незадовго видати півчверта міліярда долярів на поліцію, суди й кримінали.

Слідство сенату покищо покінчилось, не давши ніякої відповіди на ці питання. Кажуть ґазети, що сталося це тому, що уряд президента Рузвелта не хоче наражувати собі виборців виглядами нових великих видатків. З погляду наближаючихся виборів це може розумно, але історія колись погляне на цей поступок адміністрації як на велику основну хибу та осудить громадянство й уряд, що в критичний час не хотіли розвязувати питання молоді, яке є питанням будуччини краю.

БОЛГАРСЬКА ЛІТЕРАТУРА Й УКРАЇНА

Інститут для Східньої Европи видав книгу Люїджі Сальвінія „Болгарська література". Це досить великий том, на 200 сторінок друку, присвячений найцікавішому періодові болгарського письменства, а саме від часу визволення до першої болгарської війни (1878 до 1912).

Книгу написано дуже приступно і цікаво. Читається її з тим більшим інтересом, що автор єднає в собі велику культуру і дуже легкий літературний стиль. Л. Сальвіні належить до наймолодшої ґенерації італійських славістів, та, не вважаючи на свій дуже молодий вік, вражає своїми величезними досягненнями в такій ще мало розробленій в Італії галузі знання, як історія культурного життя народів Східньої Европи. Підкреслюю — „Східньої Европи", беручи її в цілому, а не обмежуючи її на простори бувшої російської імперії та відродженої Польщі. Росія з її літературною екзотикою та психольоґічними надривами, з її штучно виробленим образом величезного евразійського сфінкса та чисельною інтеліґенцією, що нераз співпрацювала в західньо-европейській пресі для спопуляризування московської літератури, віддавна знаходила в Італії пристрасних — і досить таки односторонніх дослідників. Польща з її діяльною та патріотичною еміґрацією, з її багатою аристократією, з її музикантами та авантуристами, таксамо зуміла звернути на себе увагу і зацікавлення. Зате всі інші народи Східньої Европи, а між ними особливо український, залишалися цілком невідомими, а українські творці і письменники зникали в гущі „провінціональних" російських чи польських письменників. Такої долі не уникнув навіть ґеніяльний Шевченко, про якого згадувалося між іншим як про представника „провінціональної" „малоруської" літератури.

Величезний нестримний зрив українського народу після національної революції 1917 року трохи змінив це відношення. Нема тепер славіста — і навіть просто культурної людини, що цікавиться справами Східньої Европи, які не знали би про існування цілком окремої, оригінальної української літератури, багатшої від літератури таких державних народів, як болгарський, чеський чи сербський. Але тимчасом, як ці менш багаті літератури, саме тому, що вони належать **державним** народам, знаходять вже своїх вдумливих і пильних дослідників, українська література, — література недержавного народу, — таких дослідників, наприклад, в Італії ще досі не має. Бо для дослідів над літературою треба посідати одну маленьку, але трудну річ — знання **мови** відповідного народу. Я знаю тільки двох італійців, що вважали потрібним вивчити українську мову, щоб могти по українськи свобідно читати. Одним з них є саме д-р **Люїджі Сальвіні,** що оце виступив з книгою про „Болгарську літературу".

До кожної справи можна підходити з ріжних точок погляду. До кожної книги, яку я беру в руки, підходжу з точки погляду українського націоналіста, питаючи себе: що вона може дати для зрозуміння й улегчення справи українського визволення?

Отже, беручи в руки книгу Сальвінія, я був цікавий знати, які **українські впливи** знайшов п. Сальвіні в болгарській модерній літературі. Отже тут приходиться відмітити досить мало: автор не вважав потрібним заглиблятися в детайлічну аналізу можливих впливів окремих українських авторів на болгарську літературу, і зазначив тільки загально, що українські впливи були досить помітні, завдяки посередництву, головним чином, численних болгарських кольоній на Україні. Це не багато, особливо прийнявши на увагу, що і тут автор має на увазі не тільки українські впливи, але і загалом впливи цілої бувшої Росії. В іншому місці своєї книги автор говорить про релігійність українського селянина, виразно відокремлюючи його від московського селянина. І це — все! Замало! І то тимбільше, що на тему впливів української літератури на болгарську ми маємо вже деякі поважні праці, зпоміж котрих треба особливо відзначити праці Шишманова. Не маючи під рукою всіх його праць, відзначу тільки одну його статтю **„Роля України в болгарськім відродженню",** видруковану в „Віснику Союза Визволення України" в числі з 12. березня 1916 року. В цій статті Шишманов відзначає дуже великий вплив Шевченка на болгарського поета Каравелова, та наводить уривки з поезій, що вказують на безпосередні запозичення, зроблені Каравеловом у Шевченка. Шишманов наводить також уривок із студії над Каравеловом бувшого болгарського міністра освіти, п. Величкова, який писав у тій своїй розвідці:

„Всі вірші Каравелова написані в дусі й по формі віршів українського поета Шевченка, тільки без його поетичности. Загалом українські письменники, Шевченко в віршах, Марко Вовчок і Основяненко в прозі деспотично впливали на белетристичний талант Каравелова і він не міг ніколи увільнитися від своїх українських взорів".

Автор „Болгарської літератури" спиняється досить довго над творчістю одного з більших болгарських поетів, Славейкова. На жаль, і тут він не завважив цеї ролі, що її віді́грала українська література в сформуванні творчого світогляду болгарського поета. Тимчасом проф. Боян Пенев у своїй гарній студії про віршовані переклади та наслідування Петра Славейкова пише:

„Інтимне відношення Славейкова до народу, якого боротьба стала одиноким змістом життя поета, навіть і тоді, коли його душу наповнили безвіря й апатія супроти ідеалів та боротьби, — його мрія про світлу будучність того народу висловлена найвиразніше в його наслідуваннях і перекладах із Шевченка".

Маю надію, що шановний автор не візьме цих моїх заувваг за недоброзичливу критику, бо, на мій погляд, брак відзначення впливів української літератури на болгарську є **єдиною** хибою його дуже гарної книги, що заслугує на найбільше признання всіх дослідників східньо - европейської культури, бо відзначається глибоким зрозумінням історичних процесів у житті болгарського народу та дає багато цінних і глибоких думок.

Щоб виказати й українському читачеві, як вдумливий чужинець може підходити до найболючіших питань відродження поневолених народів, наведу один уривок з книги п. Сальвінія, — уривок, що, маючи на увазі болгарський народ, прикладається в повні і до шляхів визвольної боротьби українського народу, що змагає до великої **соборної** держави.

„Загроза московської експанзії на Балканах, пише він, похід московитів — через Добруджу і Болгарію — на Константинопіль, занепокоїли великі держави і були головною причиною, що викликали ревізію трактату у Сан Стефано та берлінські рішення. Ці рішення викликані страхом перед Росією, були фатальні для Болгарії: вони обкраяли, поділили її територію, визначену в попередньому трактаті, і не беручи під увагу потреб болгарського народу, — витворили з Великої Болгарії маленьку державку і причепили їй три болючі питання — Румелію, Добруджу і Македонію. Якщо ми подивимося на справу не тільки з точки погляду політики, але також і культури, то визнаємо відразу, що нова ситуація відмінила будучність Болгарії, — відмінила її з конструктивної й реалістичної, якою натурально була би будучність молодої нації, що **осягнула одночасно свободу й територіяльну соборність,** в мішанину тенденцій продовження романтично-революційного минулого, накинених жаданням осягнути повну єдність національної території, і тенденцій реалістично конструктивних, накинених важливими і складними проблемами розбудови існуючої держави. Одночасне існування цих двох проблем, — одної цілком нової, звязаної з розбудовою держави, і другої, отриманої в спадку від минулого і звязаної з осягненням національних кордонів, зясовують нам не тільки цілковито літературне болгарське виснаження, що триває ціле десятиліття, від 1878 до 1888 року, але й пізнішу боротьбу двох течій... Те, що **забирає майже всі сили й енерґії нової Болгарії,** є давній осередок попередніх років: ідея батьківщини, але тепер вже в подвійному вигляді — держави і нації..." (с. 45—46).

Хіба цей уступ про Болгарію не є актуальним і для нас, українців, що боремося за здобуття власної держави? Хіба не виказує цей уступ шляху **соборности,** як необхідного для нас всіх шляху збереження сил і енерґії будучої України? Мусимо змагати до того, щоби в будучій Україні ідеї держави й нації збігалися в одній цілости, а не розбігалися в суперечних і часто необхідно-ворожих концепціях. Мусимо змагати до того, щоб українську справу **поладнано в цілому, інтеґрально,** щоби будучі покоління могли віддатися творчій роботі, не тягаючи за собою каторжних ланцюгів, неосягнених національних кордонів.

Зачуваємо, що п. Сальвіні працює тепер над українськими **думами.** Чекатимемо з нетерпеливістю цього його цінного вкладу в розроблення й популяризацію культури українського народу.

Евген Онацький (Рим).

УЛАС САМЧУК

ГОРИ ГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частинах.

Частина друга.

— 36 —

Я встав. Що його робити? Пики й ліхтар настирливо сторчить у дверях. За ними ще кілька пик визирають, а з ними видно й кріси. Подумавши, кажу: не піду я, добродію, сам. Чого ви хочете?...

— Но, но! Не морозь дурниці. Підемо, підемо, хлопе, і баста. — І по цих словах, до ями ввалилося з пятеро барчистих люда, стероризували наших бравнінґами, підхопили мене й метеликом випурхнули „на світ Божий".

Там темнота, хоч стріляй у морду. Коло мене двох озброєних до зубів. Вийшли задніми дверима і, пройшовши короткими суточками, опинилися на дорозі.

Тут чекає запряжений фаетон. Коні направлені в сторону Лазенщини. Коло того ще двоє озброєних.

У мене по спині пробіг холодок. Поважно й урочисто підводять мене до фаетону. Всідаю. Коло мене вмощується двох озброєних, запона спускається і коні прудко рушають. Серце чітко й нагально тукотить. У голові бавляться в перегони думи. Колеса возу стукотять і стрибають по камінцях. Війна. Знайомі обличчя, батько, мати... Кіті? Де ти є, моя Кіті?...

5.

Передминулого дня, після страшного віча на полощі лісової управи, перелякана та стурбована Кіті припала до матері, міцно тиснула її суху теплу руку. — Ходімо! Ходім звідсіль, мамочко! Ходім скоріше...

Вона тремтить, серденько стрибає в грудях, в очах пекучі жарини. Дивиться на трибуну й боїться. Що за дивний і чужий має там прапор. І зненацька... Боже, Боже!... Кіті не хоче цього бачити, Кіті клене свою долю, яка допустила нещастя пережити цей мент. На трибуні обіймаються брати Цокани й між ними також він. Невже і він?... Зрадник?...

На короткий мент заніміла. У грудях давило й під горло тиснулися болючі сучки. На обличчю збігають рожеві плями, а в залитих слізьми очах зявляються і зникають гострі прудкі вогники.

— Ходім, мамусю, ходім! Тікаймо звідсіль!

Мати не знає, що є з Кіті. Кіті тікає, боїться? Кіті тремтить за долю батька й матері? Алеж ті лобураті похмурі дядьки нічого не зроблять. Вони не осміляться напасти. Вони надто несміли. Але все таки дійсно краще як мога скоріше виборхатися з цієї жахливої юрби.

— Де батько?

Кіті не слідкувала за батьком. Він десь тут. Він дасть собі раду. Він мужчина. Там ті на трибуні просять не чіпати нікого. Хай ідуть собі, хай розходяться. Батько може ще знайти багато можливостей доказати тим мужикам, хто він є. Може, коли захоче.

Так думала щупла Кіті. Одночасно її щось тут тримало. Не хотілося відходити з цього місця, хоч уста мимоволі все „ходімо, ходімо!"

Проїжджає жидівський візник. Коні подібні на старі вичовгані ключки. Вони припняті до брички рімінями й видається бричка от-от попре їх назад.

Кіті і мати сідають, візник одчайдушно заголосив, коні напнулися і потягнули бричку за собою.

Прибувши додому, Кіті не могла знайти собі місця. Відчай, що ввесь час збільшувався й дивний неусвідомлений страх наповнювали її єство. Знов, як і того страшного вечора, коли вона перший раз побачила революцію на стації Зимірі, перед очима виступило вогненно - примарне слово „українці". Що вони від нас хочуть? Чого їм тут треба? Це правда, що ті потвори з якогось небуття виходять і наводнюють собою всі краї. Це правда, що півміліонова їх армія суне на захід. Так. Це безперечно правда. Вони вже тут. Вона чує їх. Тихі, спокійні русини. Так, так. Це українці їх зіпсули. Але цеж не можливо, чуєте? не можливо! Тисячі літ тихі, спокійні русини й як же так. Де взялися ті ворохобні українці?

Це слово мучило, било її, стьогало її по обличчю. І невже з ними „він"?

Уявивши постать Дмитра, його очі, його закохані мягкі теплі очі, не могла повірити, що й він належить до тих українців. Це не можливо. Це сто разів не можливо! Це хтось покпився над нею. Дмитро є мадяр, цеж так ясно. Він є вояк мадярської армії, він носить нагороди тієї армії, він так хоробро захищав свою батьківщину. Ні, ні!... Такі люди не можуть і не сміють бути українцями. Українці — розбишаки, а в кращому разі, то страшна орда, що зтягнулася з безкраїх степів пустельної Азії, якоїсь Ґобі і тепер пре на Мадярщину, щоб її знищити. Гуцули також не українці. Гуцули тихі, добрі, працьовиті й покірні люди. Вони хочуть бути завжди при Мадярщині. Правда, вони не вміють по-мадярськи, алеж вони навчаться. Вони хочуть навчитися. Вони розуміють, як приємно розмовляти такою благородньою мовою.

Прийшов вечір, а батька нема. Темнюща ніч облягала одинокий, закинутий серед хащавин і гір острівок Мадярщини. Навколо простягнулося жахливо царство українців і Кіті ввижається, як вони величезними масами, не зустрічаючи опору, переливаються через гребінь Чорногори. Вони скрізь. Їх повно. Гори, ліси, в кожній гудульській хаті — скрізь українці. Може вони зараз і до них увійдуть. Що, як увійдуть і заговорять своєю собачою мовою, брр!

Швидко спускає тяжкі непрозорі віконні занавіси.

— Мамо. Зачини в кухні вікно.

— Нащо, Кіті?

— Прошу тебе. Нащо й нащо! Ввесь час нащо.

— Боже, яка ти нервова. Я вже зачиняю.

— Зачини добре й ходи до мене. Сядь. Скажи мені, мамусю! Цокани також українці?

— О, Боже! Звідки? Цокани звичайні собі гуцули.

— Ах, звичайні гуцули. У тебе все звичайні гуцули. Вони зовсім ніякі звичайні гуцули. Знаєш ти, мамусю, того Цокана, що колись був у нас і пив каву? Тоді, за війни. Хіба то звичайний гуцул? Він справжній мадяр. Хіба ти не чула, як він говорить і не бачила, які в нього на грудях нагороди? А вона, звичайні гуцули! Ех, Боже!

Кіті це обурило. Вона вперто думає й намагається довести нетямущій матері, як та глибоко помиляється.

— Хіба звичайні гуцули моглиб так розмовляти, як Дмитро Цокан? Вонаж добре знає, що звичайний гуцул ледве потрапить своєю дикою мовою звязати двоє путніх слів. Вони не потраплять висловити свого захоплення й жалю й подібні до кращих пород малп. Он лист Дмитра... Ні, ні! І чого ти, мамусю, так завжди на мене дивишся? От не люблю, коли хтось на мене так дивиться. Я ненавиджу Дмитра Цокана. Чуєш? Ненавиджу! Він уже потрібує книжки, пише дикі листи, він оповідає про мистецтво. Ненавиджу! Задоволена? От і все. Але як ти глибоко помиляєшся, коли думаєш, що Цокани звичайні гуцули. Боже, як часом старші люди можуть помилятися.

Мати виразно признає свою помилку, але Кіті мучиться далі. Всі занавіси опущені. Всі віконниці щільно зачинені. Вже горить у бічній, навішеній килимами кімнаті, маленька лойова свічечка, щоб бодай світло не прорвалося назовні. За стінами шумить і гуде вітер, чути вічно знайомий віддих лісу й гуготіння Студеного потоку.

Кіті лягає на мягкій, укритій килимом, канапі горілиць. Чи хоче вона їсти? Ні. Вона зовсім не хоче їсти. Вона ось полежить трохи з позакладаними за потилицю руками. Не заважайте їй. Стеля майже темна. Очі пнуться, але не встані піймити одного образу. Все лізе щось інше, не те, зовсім не те.

— Д.М.И. — Дми. Т.Е.Р.О! Он ті літери горять. От які вони вогняні, то наближуються, то віддаляються. Плющить очі. Ні, ні! Не нахиляйся так. Не дихай. Чого ти так дихаєш? Чує, як бракнуть її юні груди, як солодко болить коло серця. Мимоволі пружньо й сильно до болю напинається, плющить очі, та швидко дихаючи, стуляє уста. „Це ти? У мене шумить у голові. Який гарячий рожевий туман". У грудях палає вогонь, пече, топиться, як кусень воску, серце, а ціле тіло мліє у дрібному тріпотінню хвиль рожевого гарячого туману.

Зненацька зривається та рвучко обертається на другий бік. Коротенька спідничка щільно обгортається й звязує вище колін її ноги. Обличчя закочується в мягку плетяну подушку і, стримуючи ридання, вона міцно та пристрасно цілує, тісно обнімає подушку, горне до мокрих щічок, сміється і плаче. Сльози котяться й сиплються дрібними перлинами...

(Далі буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ЗАТЬМІННЯ В МОСКВІ.

На день 29-го червня цього року випадає повне затьміннн сонця, котре буде видно в Росії. З того приводу большевики збираються пояснити селянам, щоби вони не боялися затьміння, бо це природнє явище.

Цікаве признання з боку большевицького уряду: Отже 18 літ по большевицькій революції в Росії є ще люди, що думають, що підчас затьміння сонце пропадає.

У ВІЛЬНІЙ КРАЇНІ.

Майже в усіх американських щоденниках була подана цього тижня фотографія стінного образу, котрий виставлено на виставі „Оборонці демократії", на котрім змальований президент Рузвелт як товстий король на престолі, а американські бизнесмени, робітники, споживачі й всі інші люди в Америці як раби, закуті в кайдани, що підписані: „податки".

„Оборонцям демократії" здається, що вони обороняють демократію змістом цього образу, себто звертаючи увагу на поневолення американського народу урядом Рузвелта при помочі податків.

Та чи в тому лекція демократії? Чи може в самому факті, що маляр змалював карикатуру на начальника держави й його політику, вистава цей образ виставила, образи подали її знимку, а президент ні ніхто з уряду навіть не думає про те, щоби когось за це потягати до відповідальности?

Можемо собі представити, що сталосяб з маляром або виставою або ґазетами, якби таке дозволив собі який маляр намалювати про Сталіна, Мусолінія, Гітлера, Ґорту, або хочби про покійних Леніна або Пілсудського!

НИНІ ВСЕ НАЗИВАЄТЬСЯ РЕВОЛЮЦІЯ.

Ще одну революцію заповідають англійські фабриканти стали з Шефілда, англійського залізного осередку. Один англійський вчений відкрив новий спосіб роблення заліза, неподатним на ржу.

Як відомо, нержавіюча сталь не новина. Знайшли її вже кілька літ тому. Та революції цей винахід не зробив. Новий винахід має таку революцію викликати, бо коли старий винахід зберігав перед ржою тільки поверхню заліза, новий винахід запобігає ржавінню в цілій масі. При новім процесі можна вкрити грубезну штабу або аркуш заліза верствою тепер винайденого препарату, на одну тисячну цаля завгрубшки, і вже ціла штаба чи там аркуш ніколи не заржавіє.

Де тут революція? Сталеві фабриканти й інжинири кажуть, що це відкриття зробить переворот передовсім у будові сталевих панцирів на кораблі, далі в будові залізних мостів, літаків, залізничих возів і льокомотив, далі в виробі таких причандалів, як бритви й ножі, а накінець у виробі залізних дахів та рур у домах для газу, води й пари.

Що переворот у техніці якийсь певно буде, можна з цього бачити, але чи буде він аж такий великий, щоб аж це революцією називати?

ЗАВЕРТАТИ?

У Ню Йорку відбулась ондоі конференція для безпеченства. Говорили передусім про те, як зменшити число нещасних випадків на публичних дорогах.

Бесідники прийшли до переконання, що випадків в Америці було би багато менше, якби автомобілі не були такі сильні. В Европі справді автомобілі пересічно мають багато менше сили, ніж автомобілі в Америці.

Як так далі піде, говорили бесідники, що студіювали цю справу, то в Америці буде небезпечно їздити автом. Щоби захоронитися перед нещасними випадками, люди будуть їздити автами менше, ніж тепер.

Ось так маємо ще один приклад на це, що можна бритву вигострити так гостро, що волоса не втне.

ЗРІВНОВАЖИЛИ?

Товчуться по ґазетах тепер вістки про якогось Льва Бика.

Відомо, що Бик це родинне імя, а Лев його особисте. Чому дали йому таке імя? Невже в родині були свідомі того, що значить їх родинне імя, і для зрівноваження його додали йому відповідне особисте?

Чи варта таке робити? Де є такий розумний чоловік, щоби на імя звертати увагу та робити з цього якісь висновки? І чи варта дивитися на нерозумних людей?

Адже каже старинна казка про те, як львові донесено, що на нього осел говорив, а лев сказав: „Що там на мене осел клепче, я на це не звертаю уваги".

ДЕ ЙОГО ВПЛИВИ.

Між сенатським комітетом для розсліду лабістів та Вилїемом Герстом, власником ланцюха газет, завелася боротьба за видання копій телеграм, які Герст посилав до редакторів своїх газет.

У сенаті з того приводу прийшло до ще одної горячої дебати, підчас котрої сенатор Минтон називав Герста „найбільшою небезпекою для свободи преси в цім краю".

„Пан Герст", — говорив сенатор, „не пізнав би богині свободи, якби вона зійшла зі свого педесталу в нюйорськім порті ,та прийшла до нього з поклоном. Він зараз пробував би дістати нумер її телефону".

Ця заява викликала в палаті велику веселість. Це показує, як сильно вплив вплив людини, про котру колись говорили, що вона може диктувати всю політику Америки.

ВІДБИВСЯ.

Як видно з заяви Вилїема Герста, його з усеї кампанії проти нього в конгресі обійшла заява сенатора Минтона, що, мовляв, Герст,, проституує свої газети для власних приватних інтересів".

Відповідаючи на цей закид, Герст здобувся на таку відповідь: „Напасливість і грубість промови сенатора Минтона є найкращою відповіддю на неї".

Якби тут був Герст закінчив, усе було би гарно. Але він говорив далі: „Виглядає так, гейби комітет Блека був на ділі комітетом „блекгардів". „Блекґард" це щось у роді обірванців з шибениці, ледащів, бандитів. Відомо, Герст робить тим словом натяк на імя сенатора Блека. Як це назвати інакше, як не напасливістю й грубістю, котру Герст осуджує в Минтона?

Дорікає горщик кітлові, а він теж у спузі.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член 237 від. У. Н. Союза в Честер, Па., складаю найсердечнішу подяку головним урядникам нашої організації за скоре виплачення мені посмертного по моїй дочці Марії Вовк. Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзові. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Ілько Вовк.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

КЛІВЛЕНД, О.

Тарасові поминки.

Величава саля „Народнього Дому" виповнена вщерть, народ роїться у бічних світлицях. Велике число наших вродливих молодиць та дівчат у гарних народніх костюмах. Увихаються теж моторні постаті парубоцькі, козацькі. Усі лиця гарні, веселі, вижидаючі.

Підноситься куртина. Адвокат О. Е. Малицький витає всіх іменем місцевої української громади та прохає відсвяткувати гідно поминки Тарасові. У глибині мерехтить усіма красками веселки добірний хор професора Л. Сороченського. Заповіт! Слухаємо. Ворушить нас більше „Зійшов місяць" М. Теленженського, а... і тут сподівалися ми чогось більше... „Тополя" у рецитації та співі панни М. Бойко виходить вдоволяючо. При фортепяні панна А. Кухта. Тут і там маленькі поправки — і продукція випала би чаруючо.

Хор укр. кат. церкви св. Петра і Павла під управою професора А. Когута віддає знаменито „Україну" Г. Давидовського та „Огні горять" С. Воробкевича. Бездоганне!

Слово про Т. Шевченка анґлійською мовою говорить молоденький адвокат п. Ів. Т. Білинський. Зміст знаменитий, англійська мова добірна, дикція досконала.

Милою несподіванкою є теж для нас орхестральне віддання „Вязанки українських пісень" під умілим проводом теж молодого д. Д. Зазворського. Хлопці у віці 14—17 літ виконують усі точки з життям та досконалістю, гідною подиву. Оплескам нема кінця.

Головний реферат про Т. Шевченка виголошує професор Ол. Сушко, представлений шан. громаді д. О. Е. Малицьким як той, що „готує до друку переважні книги в англійській мові, які мають показати англьосаксонському світові глибоку давнину і славу українського племени і його культури та ствердити наші відвічні права „до нашої великої Батьківщини".

Д-р Сушко — знаний добре клівлендській громаді. „Достойно і праведно єсть" споминати великих і святих наших, а тричі достойно і праведно єсть поминати нам память найбільшого і найславнішого нашого національного святого — Т. Шевченка", починає бесідник, а усі слухають з запертим віддихом... А тимчасом наш учений неначе вичаровує перед очами захоплених слухачів величню постать поета - історика, художника - маляря та боєвика-революціонера, що зразу стає духовим Вождом і Пророком свойого безталанного народа. „Це він з того часу поперед нас та веде нас до кращого завтра на подобу Божественного Огняного Стовпа, і вести так нас буде, аж поки не спомянемо його „не злим, тихим словом". на волі!" Свої слова ілюструє бесідник виривками з поезій Шевченкових та поволі підносить усіх до зеніту патріотичного захвату...

Панна Оля Т. Грицей підтримує високий настрій своїм високо художнім відданням Шопенової „Фантазі Імпромпту ін сі шарп майнор". Слухаємо з зачудуванням. Панна Грицей це „вже не скромна панночка, що „грає" на фортепяні. Ні, це перед нами артистка, що ось може вже й незадовго заясніє ясною зіркою на американським горизонті".

Кінчить знамените свято хор Народнього Дому під управою професора Л. Сорочинського. Показується аж тепер, що диригент відложив найкраще на самий кінець: „Не дивуйтеся, дівчата", „Вкраїно мати", „Утоптала стежечку", „Ой у саду", та „О, Україно", поривають усіх високою артистичною красою та бездоганним відданням.

Співаємо усі з запалом „Ще не вмерла Україна", а за пів години засідаємо до святочної вечері, приготованої світлою управою Народнього Дому та Злучених Організацій міста Клівленду. До столів засідає неменше 250 люда! Бесіди починає адвокат Малицький та уділяє слова дорогому гостеві із Шікаґа, д. Сушкові. Бесідник акцентує наш величавий поступ, починений в Америці, та апелює головно до молоді, щоб високо несла свої чола та величалася своїм українським походженням, бож ми — народ старовинний, лицарський, високо культурний. Величезне порушення на салі повстає, коли шан. бесідник підносить, що між славними скандинавцями, що відкрили вперше Америку літ тому тисяч з горою, були наші русичі з Києва та Новгорода. Підносить світлі заслуги Укр. Нар. Союза у нашім американським відродженню та заохочує усіх до витревалости і вірности Україні. Укр. Город у Клівленді та видавництва Укр. Академії поручає особливій увазі прияявних.

Забирають голос п. Грицей. Притуляк. Настрій високо патріотичний не гасне, а росте! Відвідує нас мейор міста Клівленду п. Бортон та ще більше підносить бадьорий настрій присувних. Біля дванацятої розходимося домів з тим, щоб побачитися при найближчій нагоді — на святочнім відкриттю „Українського Города", який, дай то милий Боже, буде — чудовим „даруньком" Тарасові не лишень від Клівлену, але й від усеї української імігреції в Америці, за його безмежню любов Україні, запечатану його власним життям, — як це влучно замітив о. В. Меренків у своїм прегарнім кінцевім слові свята.

Ще згадатиб належало, що наш загально відомий український патріот д. Джеймс Ячник підніс у дар нашому гостеві із Шікаґа, д. Сушкові, величавий образ, що представляє герб України, та виконаний з самих почтових марок.

Присутній.

УКРАЇНЦІ СТЕЙТУ КОНЕКТІКОТ!

Подаємо вам до відома, що **СТЕЙТОВЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ ВІЧЕ** з походом, яке ухвалено на останніх зборах Стейтової Організації, і яке мало відбутися в місяці травні в Ню Гейвен, Конн., з причини повені, яка навістила Злучені Держави і не обминула нашого стейту Конн., **відкликаємо.** Просимо всі братства, товариства, горожанські клюби, а головно Український Червоний Хрест ОДВУ, щоб пішли за голосом Обєднання і занялись збіркою для потерпівших від повені.

ЗА ЕКЕКУТИВНИЙ КОМІТЕТ СТЕЙТОВОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ:
Дмитро Чернявський, предсідник. **В. Калина,** писар.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

ФОРЕСТ ГІЛС, Н. Й.

На повенян.

Михайло й Неоніля Гайворонські жертвували $10 на потерпілих від повені та переслали ті гроші через Обєднання.

Наймудріше сотворіння.

— Петрусю, скажи мені, яке сотворіння є наймудріше?
— Риба!
— Чому?
— Бо все мовчить, а навіть приповідка каже, що мовчанка це золото.

ПРОВІДНИКИ ЛИТОВСЬКОЇ МОЛОДІ

Адв. ЙОЗАС Б. ЛАВЧКАС.

Д-р ЙОЗАС ЛЕЙМОНАС.

Ще за московської неволі існувала в Литві організація молоді, відома під назвою „Вістуни Весни", себто організація тих, що заповідають визволення Литви. Це була організація т. зв. „Павасарінінків". Литовське слово „павасаріс" означає в українській мові весну.

Кличем цеї організації були: Бог і Вітчина.

Подібною організацією в Америці є організація литовсько-католицької молоді, звана „Лицарі", по литовськи „Вичгай". Ці „Вичі" відбули перед кількома літами прогульку до Литви і при тій нагоді вручили литовському Вашингтонові, генералові Сильвестрові Зукавскасу — золоту шаблю, що коштувала $1,000. „Вичі" попросили теж „Павасарінінків", щоб вони, або принаймні їх представники, відвідали литовську кольонію в Америці. Загальний литовський сойм, що відбувся в Ню Йорку в 1934 р., як теж Американсько-Литовська Католицька Федерація запросила їх ще зокрема на ці відвідини.

У звязку з тим прибули до Америки представники „Вістунів Весни", якими є **д-р Йозас Леймонас,** президент цеї організації, і адвокат Йозас Б. Лавчка.

Д-р Леймонас є молодим чоловіком, бо має всього 35 років. Здобув титул доктора політичної економії в фрайбурськім університеті в Швайцарії. Був учасником боротьби Литви за незалежність, хоч був слабого здоровля. „Вістуни Весни" теж віддали Литві велику прислугу в її боротьбі за незалежність, а багато членів цеї організації полягли за волю Литви. Д-р Леймонас є дуже активною людиною і членом багатьох патріотичних литовських організацій.

Адвокат **Йозас Лавчка** скінчив студії у литовськім університеті в Ковні. Він є добре відомий американським литовцям, бо жив тут давніше і був тут визначним громадянином. Володіє теж добре англійською мовою.

Обидва гості обїдуть литовські громади в Америці й будуть організувати литовську молодь у відділи організації „Вичі Литви". А де вже є такі відділи, там переведеться їх реорганізація в тім напрямі, щоб розбудити в молоді більше привязання до Литви. Як зайде потреба, будуть виголошувати реферати й англійською мовою.

Шановні Гості привезли з собою збірку виробів литовського народнього мистецтва і будуть уладжувати відповідні вистави. Вони привезли теж збірку литовських фільм. Ті фільми буде показувати п. Казакавскас, славний литовський фільмовий продуцент.

К. Відікавсказ.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ГОЛОС ТОГО, ЩО СЛУЖИВ БОЛЬШЕВИКАМ.

Вичитую в У. Щ. Вістях про віче українських „фашистів" в Ню Йорку. Поминаю те, що в дописі поплутано і змішано відчит генерала Сікевича з протестаційним вічем проти Польщі. Бо важне для мене те, що там написано, що було на вічу 150 людей. Не знаю, що подумають собі про У. Щ. Вісти і їх дописувачів ті з большевиків, а їх було кілька, що були на тім віч. Це вже така брехня, що навіть і большевикові може стати за неї стидно, бож вони бачили тисячі народу. Навіть на відчиті генерала Сікевича було далеко більше ніж 150. Та я думаю, що саме такі очевидні большевицькі брехні заставлять наших людей, побаламучених большевизмом, отрястися з большевицького туману. Вірю, що так буде, бо так було зі мною. Мені забрало аж 16 років, щоб я вийшов з цього туману, щоб я переконався про свою помилку, та зрозумів, що моє поступовання це злочин супроти українського народу. 16 років я підтримував терор на Україні. 16 літ я підтримував московський режим на Україні й не протестував проти мордування своїх братів, що гинули з голоду міліонами. Доперва коли прийшла трагедія зо Скрипником, я зачав сумніватися в правильність мого поступовання. Доперва сумна доля, яка стрінула такого комуниста як Ірчан, отворила мені очі. І тоді доперва, застановившись глибше, я побачив, що я служив найбільшим ворогам українського народу, що я був на службі найбільших визискувачів робучого люду.

Серце мені крається, коли згадую за свій злочин, за 16-літню службу московським червоним катам. Та тепер вважатиму завданням цілого мого дальшого життя направити ту шкоду, яку я зробив українському народові і робітничій клясі, будучи большевиком. Свою помилку я ще направлю.

Я. Удич,
Ню Йорк, Н. Й.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS

LACHOWICH TO LECTURE ON UKRAINE SITUATION.

The possible effects of the disturbed European situation on Ukraine will be discussed by Ewhen Lachowich, writer and lecturer, in a series of meetings in various parts of the city under the sponsorship of the Organization for the Rebirth of Ukraine.

Mr. Lachowicz, recently returned from Europe and now on a lecture tour of the country, will make his first talk tonight at 4950 South Paulina street.

Tomorrow night he will appear at 2410 West Chicago avenue; Friday at 5941½ West Fullerton avenue, and Sunday at 9211 Chauncey avenue. On Saturday night he will be the guest at a banquet to be given at 2410 West Fullerton avenue.

(The Chicago Daily News, Wednesday, March 18, 1936).

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ.

З коляди на визвольну боротьбу.

Ню Брітен, Конн. У.Ч.Х. ч. 66. Колядували: Марія Вовк, Марія Богачук, Барвара Глистяк, Анна Дзят. Жертвували по $1: М. Вовк, Ю. Богатчук, А. Мовган, А. Салок, М. Триняновська, Г. Чайка, П. Присташ, А. Керелейза, А. Спирка, В. Глистяк, С. Савчишин, А. Котик, М. Селеман, Й. Дзят, А. Мельник, М. Тимчишин, А. Галембирті, Е. Гаврилич, Р. Стараньчук, Й. Байда, Е. К., Т. Хоптяк; по 50 ц.: М. Карабін, М. Рудик, А. Скрупський, К. Ярош, С. Ґонтарський, І. Оліяр, А. Шугеляк, Г. Бідас, І. Білас, А. Ґерет, М. Кравець, Ю. Кохановська, Т. Жовнірець, Ст. Присташ, А. Ковальчук, К. Подобинська, М. Улян, П. Ґерент, М. Долінська, К. Бойко, К. Яблонська, П. Бойчук, І. Пашкевич, О. Керелейза, А. Цап, К. Стасюк, Ст. Ґерент, Марія Грицьо, В. Степась, М. Піх, Д. Керелейза, І. Зень, Ю. Нечистий; по 25 ц.: А. Оленик, А. Кохановський, Н. Котик, М. Малій, І. Островський, Е. Сенцьо, Ст. Явір, М. Мазур, Д. Загачевський, В. Пішко, К. Бобко, В. Настин, П. Січковська, К. Школяр, М. Волиняк, Й. Поґатуш, Г. Ґерент, Ю. Стецьо, С. Ярець, І. Балах, А. Карбович, Й. Керелейза, М. Риняк, Й. Мельник. Разом заколядовано $25.25.

Пасейк, Н. Дж. Відділ О.Д.В.У. ч. 34. Колядували: Н. Кінайлюк, В. Бродський, Д. Смеркло, М. Кухар, І. Шафран, М. Припхан. Жертвували по $2: І. Шафран, В. Кімак, М. Сабора; по $1: М. Припхан, о. Мусійчук, І. Долинський, М. Онишкевич, О. Комар, о. П. Середа, Н. Тиліщак, С. Грабар, А. Лабащ, Д. Фриканин, о. В. Стех, С. Швець, М. Капко, П. Сова, П. Барна, В. Бродський, М. Табачук, М. Ганьощин, Н. Бабірат, А. Таач, П. Никифорчин, К. Безпалько, Б. Осипчук, Й. Шведюк, В. Библюк; по 50 ц.: З. Непик, В. Роздільський, П. Ґулька, А. Яциник, А. Рибенська, Ю. Нестор, В. Балагурак, І. Толюткий, П. Волошин, М. Кухар; по 25 ц.: Б. Шипот. Разом $37.25.

Ню Йорк, Н. Й. Відділ ОДВУ ч. 10. Жертвували по $5: П. Задорецький, А. Пасічник, С. Ковбаснюк, С. Угорчак, Кулинич; по $3: Л. Пшик; по $2: Т. Дубик, С. Мисак, А. Ґелета, Н. Гавришенко, М. Сурмач, Н. Stationславська, П. Сербинський, Д. Павлик, пп. Ґула й Ґузар; по $1: П. Стасюк, І. Салук, Ґеня Бардюк, Т. Ч., М. Лукавський, Висола, Т. Сітка, Михайлина Пелех, І. Пелех, М. Бахусович, І. Іванило, Д. Ґавяк, Марія Хархаліс, Р. Дейсак, Д. Якубовська, А. Бобель, І. Сидор, Н. Білик, Марія Скубова, Сурмач, І. Брилінський, М. Макарчук, Я. Калявський, Т. Кицька, І. Паламарчук, Н. Гулягротський, Н. Кравчук, Н. Поліщук, Т. Якимів, В. Ґречин, Т. Баран, Т. Чіп, В. Ґарчак, І. Перчишин, І. Ярмола, Каличук і Петрів, Л. М., В. Брезінь, Н. Кульчицький, А. Беличко, В. Голубович, М. Вербицький, Н. Н., П. Клиса, Г. Вітович, А. Луков, А. Бурин, Ю. Малик, О. К. Роман, В. Карбовник, А. Вінтоняк, І. Іванів, В. Чарнецький, Н. Гулягродський, М. Ляхович, Е. Кобзар, Н. Савіцький, Н. Калинович, Ірина Тарнавська, Снегурочка, І. Колон, Т. Стекло, М. Баран, В. Сцібайло, Д. Скоцко, пані Ярема, Галицький Базар, Я. Соловей, Марія Колодій, В. Винницький, Б. Ситніков, Павлина Авраменко, пані Гребенецька, Е. Ляхович, Н. Н., пані Сивець, Корнат, М. Скубова, П. Стасюк, М. Завойко, Борак, В. Різник; по 75 ц.: А. Левинець; по 65 ц.: М. Мровка; по 50 ц.: Ґреґорчук, К. Матлак, В. Босий, Кресун, Ґреґуляшек, І. Чайка, В. Якимський, П. Табака, А. Мартин, Г. Ґумовський, Марія Шустакевич, І. Козловський, Крупник, Городиський, Ґарфінкель, В. Фелдман, Р. Кутний, О. Ґуральний, І. Баран, Кузьма, Н. Н., пані Боднярська; по 25 ц.: Т. Кохановський, Р. Мартинюк. — Разом заколядовано $135.90.

Вотервліт, Н. Й. Відділ ОДВУ ч. 21. Жертвували по $1: Т. Яхвак, В. Футулуйчук, С. Ковальчик, П. Ковальчик, А. Чура; по 50 ц.: П. Риганич, В. Мадараш, С. Михасів, С. Чайковський, О. Спяк, В. Вовчук, Б. Галайко; з каси доложено $1.50 і разом вислано $10.00.

Ню Гейвен, Конн. Відділ Червоного Хреста ч. 19. Колядували: Марія Небор, Анна Хододзяк, Фрозина Ґіна, Василь Ґіна, К. Хободзяк, Дикун, Софія Брезіцька, Мирослава Хавлюк, Ольга Небор, Марія Чайковська, Марія Благітко, Ольга Благітко, Адольф Марущак. Жертвували по $1: Д. Небор, Оля Небор, Й. Бурбеля, Й. Брезіцький, Софія Брезіцька, К. Марущак, Анна Плавак, Катерина Бойко, Анна Чайковська, І. Підлісний, А. Благітка, Й. Ружевський, Текля Касіян, І. Плуговський, М. Брезіцький, В. Монастирський, П. Годарчук, Г. Куць, В. Чуринець, А. Малішевський, Маланка Сухончук, І. Каскі, К. Рошко, О. Запарюк, Анна Хорблюк, С. Петрун, М. Тайзар, Н. Цахневич, С. Дикун, А. Лотоцька, М. Патинок, С. Івашевич, Катерина Хободзяк, Б. Брезіцький; по 50 ц.: Ф. Бурґан, Н. Дикун, Стояк, М. Дикун, А. Ліпсан, В. Блодкевич, Віра Лабинько, Дора Диґлитс, Н. Войціховський, Т. Маринюк, Олена Консевич, С. Хомета, Г. Наджейога, Софія Мечник, П. Сидролонько, Міля Топольницька, Н. Гузар, О. Ґіна, М. Сампара, Джеймс ТекТайг; по 25 ц.: О. Полупанов, М. Кутний; дрібними 45 ц. — Разом заколядовано $44.95.

Гемтремк, Міш. Відділ ОДВУ ч. 4. Колядували: А. Патра, Н. Стахів, Н. Горинь, В. Кушнір, Д. Рубаха Л. Білик, М. Джумаґа, П. Старжинський, В. Туркевич, С. Ємчук, О. Курочка. Жертвували: Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94 У. Н. С., $11.80; Укр. Дем. Клюб $8.50; Тов. ім. І. Франка, від. 146 У. Н. Союза, $3.25; Союз Українок, від. 26, $1.75; по $5: П. Єрис, Д. Шалапай; по $3: А. Прибила, М. Якимів; по $2: С. Ткачук, І. Курчак, П. Войтович, І. Дубик, М. Тороповський, П. Кузик, М. Кук, М. Мулер, Н. Ґоринь, С. Ємчук, В. Пиндик, І. Срібняк, В. Сміт, В. Нечай, Й. Боднар, Л. Дирбавка, П. Бавоˇровський, І. Пазурина, І. Вайда, С. Натуркач, д-р А. Кібзей, О. Сігда, О. Кричківський; по $1.50: Б. Шимків, П. Заяць; по $1: А. Патра, П. Сторжинський, А. Холевка, М. Бабій, М. Джумаґа, Н. Стахів, К. Волох, К. Шостак, Н. Петрик, Ю. Гринчук, В. Протиняк, П. Турецький, П. Клиш, Й. Пінський, П. Нагірняк, Л. Ґох, Г. Наконечний, П. Андрушків, Н. Гищук, І. Андрушко, Л. Мулько, В. Седляр, М. Кушнір, М. Кубка, П. Рудик, Н. Тиро, Бабій і Тиро (діти), П. Ганиш, М. Джозеф, С. Присташ, Н. Ґеник, М. Старик, І. Марко, А. Статкевич, С. Запорожан, Білецький, В. Кушнір, І. Гайдук, І. Диць, Л. Марголіс, М. Савчук, В. Туркевич, Н. Сосновський, М. Голодюк, Р. Романів, Н. Прихітко, Л. Мельник, П. Кухта, М. Бавіґ, І. Дигас, І. Лучка, І. Клим, І. Гришко, Лащ, Боби, І. Козарук, М. Мартін, Я. Бойко, С. Зола, Н. Солодкий, Ю. Горішна, А. Теленюк І. Майданюк, М. Попик, Х. Мельничук, П. Сеньків, П. Ґурняк, Гарас, Н. Трусь, М. Головчак, І. Смулка, П. Коґут, П. Войтович, Д. Бороновський, П. Дроздовський, Н. Левкович, С. Ґулявський, Касій, О. Курочка, І. Костюк, П. Войтович, І. Кривий, І. Спендак, В. Ґерула, Й. Морозовський, Б. Морозовський; по 50 ц.: І. Гавич, В. Шанайда, Прокопович, І. Ґроцький, К. Нановський, Д. Рубаха, А. Ґаламаґа, Мандзюк, П. Панасюк, Б. Казановський, Я. Дмуховський, П. Стефанюк, С. Харківців, С. Шостак. — Разом заколядовано $189.30.

Асторія, Л. Ай. Відділ ОДВУ ч. 1. Колядували: О. Кухар, Р. Красновська, І. Грицишин, В. Череватюк. Жертвували по $3: Д. Бурдиґа, С. Кривень; по $2: І. Глух, І. Драль, В. Врублевський, П. Ґрицишин, І. Кубарик, Підгірний, Климишин, С. Скородинський, І. Грицишин, Ольга Кухар, К. Підгородницька, С. Череватюк; по $1: Р. Дайсак, І. Сидор, А. Бобер, Д. Якубовська, М. Білик, Г. Василик, Пастух, Василик, Заровений, Т. Романишин, Беля, С. Ліщак, М. Пізняк, І. Баран, І. Дацик, Ґула, М. Ґалан, Миґаль, Приймак, Марко, П. Гаврилець, М. Левицький, К. Грицишин, М. Швець, С. Боднарчук; по 50 ц.: Шушек, Бендас, П. Лешко, В. Якиміцький, Н. Табака, А. Левенець, А. Мартишин, І. Ґумовський, М. Шустакевич, І. Козловський; А. Левинець 75 ц. — Разом заколядовано $62.75.

Пасейк, Н. Дж. Відділ ОДВУ ч. 34. Колядували: С. Цімко, Евген Ковальський, П. Ґулька, Г. Кідонь. Колядовано в Петерсон, Н. Дж. Жертвували по $5: Е. Ковальський, В. Матвіяс; по $2: М. Спаціяно, Г. Кідонь, Т. Валигорський; по $1: А. Балинський, А. Зелінський, М. Е. Стех (Ґарфілд), С. Бущак, С. Вінярський, П. Криловський, В. Ґеречка, Ф. Телевяк, М. Яблонський, І. Федчишин, Н. Шарґа, С. Дворецький, Т. Струж, Т. Редьква, Н. Болюк, Г. Ничка, Анна Тиравська, С. Сасовський, Д. Ванько, І. Грубець, Т. Скоробогатий, Ф. Ґулька, С. Цімко, К. Василишин, В. Ґелечак, Юліюс, М. Бурнас, Ґайда, Фінькевич; по 50 ц.: І. Щомак, С. Молодович. — Разом заколядовано $46.00, з цього призначено $5.00 на Рідну Школу.

Емброідж, Па. Відділ ОДВУ ч. 36. Колядували: А. Галабан, А. Мазур, Д. Скрабут, Т. Грицик, П. Андрусишин, І. Бобак, М. Скрабут, І. Хласта. Жертвували: А. Ґалабан $2; по $1: Д. Скрабут, Д. Галабан, С. Душкевич, Й. Литвин, відділ 276 У. Н. Союза; І. Бобак, В. Мельничик, Н. Цимбаляк, Н. Жук, о. І. Сенчук, І. Макар; по 50 ц.: С. Лех, Н. Ярош, І. Коцаба, Д. Шимоняк, С. Винярчик, П. Сенько, І. Мазур, В. Кміть, І. Бурка, В. Стубан, Д. Андрусишин, Н. Ґливяк, С. Белей, І. Вітов, Б. Рудницький, Анна Мошора, Т. Кульчицький, Є. Роман, А. Сирко, І. Войтович, В. Надзяк, Ю. Сивий, Т. Ґрицик, І. Ґарбінський, І. Ґреш, С. Гомзяк, М. Жук, С. Войтович, Я. Лисак, І. Йось, І. Ерега; по 35 ц.: Д. Ґерега; по 30 ц.: В. Лисейко; по 25 ц.: Г. Ярема, В. Коваль, С. Шимко, І. Мельник, Т. Суддя, Л. Зазвірський, М. Скаськів, Г. Надзяк, В. Безубяк, І. Балак, Марія Мількович, М. Белей, М. Папінчак, В. Костура, відділ 5 У. Р. С., Н. Ґруна, І. Корновський, П. Сеньків; по 20 ц.: Й. Матіяк, С. Біжик. — Разом заколядовано $34.05.

Пасейк, Н. Дж. Відділ Червоного Хреста ч. 34. Колядували: пані А. Кіналюк, А. Сименович, Ю. Стех, Мудрик, Демчак, Сквірук, Тимків. Заколядовано $31.50.

Вілінг, В. Ва. Відділ ОДВУ ч. 33. Додатково зложив ще Павло Пилипчук $1 на визвольну боротьбу.

Гартфорд, Конн. Відділ Червоного Хреста ч. 5. Колядували: Марія Курдина, Анна Стефанів, Анна Медвідь, П. Солецька, П. Апанович. Жертвували по $1: П. Драпяк, А. Стефанів, Н. Данилів, С. Кундис, Е. Ґайда, К. Чепила, П. Солецька, Скоробогатий, М. Джура, І. Романків, М. Курдина, П. Апанович, М. Федірко; по 50 ц.: К. Бакуляк, М. Солецька, А. Медвідь, Р. Павшак, М. Клапеч, Н. Борій, П. Данилів. — Разом $17.00, в попередньому числі $23.25.

Рачестер, Н. Й. Відділ ОДВУ ч. 20. Колядували: Михайлина Пічак, Петро Гринів, Гавриїл Лилак. Жертвували по $25: Бр. св. Йосафата, від. 217 У. Н. Союза, Союз Українок; по $10; Тов. Запорозька Січ, від. 367 У. Н. Союза; по $5: Сестр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 217 У. Н. Союза; по $2: Василь Гречук, Михайлина Пічак; по $1.50: К. Воробець; по $1: Я. Дмитрів, Марія Колданська, В. Колданський, К. Шевчук, Г. Лилак, Г. Фельчишин, І. Луцишин, Р. Дмитрів, Н. Луцишин, П. Гринів, Д. Рибак, К. Гнатків. — Разом заколядовано $86.50.

Дітройт, Міш. Відділ ОДВУ ч. 24. Колядували: В. Буґера, К. Михальчук, В. Скаврон, А. Маланин. Жертвували: В. Скаврон $5; гості у п. Коваля $4; Укр. Дем. Клюб $4; по $2: С. П. Боднар, Цурак, П. Тимочко, М. Дворянин, К. Луцейко, Т. Колберт, В. Муровський, В. Дідик, Д. Стрілецький, Б. Буґера, П. Ґардій, І. Батрин, О. Зданкевич; по $1.50: Ф. Фотинюк, А. Кривий, М. Коваль; П. Понизілок $1.80; по $1: Бабій, С. Ревак, Г. Іваськів, І. Мазуркевич, Бартош, Малдавець, Єднак, Ящишин, Комаринський, Ягнич, М. Боднар, М. Мілер, Н. Кайлер, А. Яворчук, П. Кізел, П. Василюк, В. Белей, С. Приймак, П. Боднарчук, С. Коропчук, А. Старко, Гриб, І. Рудянин, Дворчин, П. Данчишин, І. Петричкович, В. Польовий, О. Шкрибало, Т. Віхорик, Ю. Масляк, К. Михальчук, О. Романчук, В. Задойко, В. Чмир, С. Левкут, Б. Ярмій, А. Дутка, І. Форись, о. Л. Сембратович, І. Яблонський, Ю. Кокот, С. Гірман, О. Шеремета, А. Маланин, П. Борейко, Н. Сена, А. Котович, М. Михаленко, І. Семеґен, Д. Дубрівний, В. Явірський, С. Наконечний, С. Онофрейтон, Т. Ковальчук, І. Стружовський, А. Пшеничний, Т. Винничук, С. Любінський, С. Василів, М. Заставний, А. Шустакевич, Бойко, І. Андрусевич; по 75 ц.: Ф. Фотинюк, Р. Куз; по 50 ц.: Медвідь, Гутник, Попіль, Н. Ковтик, Г. Вовк, Г. Шведа, В. Горбаль, К. Добрийдень, П. Деделюк, І. Свідерський, Е. Медвідь, М. Лазорчак, А. Куляга, К. Лисун; по 25 ц.: Заяць. — Разом заколядовано $118.05.

Філядельфія, Па. Відділ ОДВУ ч. 12. Колядували: Т. Свистун, А. Колодій, О. Бережницький, М. Воронак, В. Василюк, В. Сапелюк, Мазур, М. Пасічник, С. Крутий. Жертвували по $5: о. Савчук, Й. Михалюк, І. Сорока (стар.), Наумчук, Макарій, Й. Малиндевич, С. Рутецький, М. Ганусей; М. Насевич $4; по $2: Т. Свистун, А. Колодій, Й. Еаврів, В. Мушинка, проф. О. Рубачок, Г. Рубачок, Г. Грищишин, А. Рутецький, Н. Левицький, Г. Слободян, П. Штогрин, Г. Штогрин, Т. Пташинський, Г. Михалюк, М. Самбір, М. Дубас, М. Головатий, П. Протасевич, В. Білокур, П. Рудакевич, І. Шиманський; по $1: О. Бережницький, М. Шивалюк, М. Климів, В. Сіткевич, С. Пунда, С. Штогрин, М. Чайковська, А. Кукура, П. Чорний, В. Олійник, П. Кобильник, Г. Дмитруш, І. Медвідь, Т. Білик, І. Бойко, П. Омелян, Р. Моцовський, С. Борис, пані Човс, Ю., М. Р. Дуб, І. Струп, І. Шегда, І. Чопик, М. Сивуляк, Г. Громчак, Н Совтанюк, Т. Дубик, А. Тоганчин, І. Хмелик, М. Кобель, І. Кісь, І. Борисевич, пані А. Рій, М. Ворончак, С. Крутий, Н. Волошанський, М. Чурила, Г. Шаґала, В. Штогрин, С. Крайник, С. Слободян, П. Москович, С. Гамович, Щатинський, Б. Павлівський, І. Венґринюк, Ольга Фостик, М. Шеремета, К. Заболотний, С. Гураль, Депутат, Григорчук, В. Бандрівський, Й. Коник, В. Сапелюк, М. Пасічник, Г. Кудла, І. Ленчак, І. Робак; по 75 ц.: Ю. Терпилюк, Г. Москович, Катерина Свірка; по 50 ц.: О. Клебан, І. Мелих, П. Нендза, С. Деманик, В. Василюк, Р. Смажинська, К. Гасюк, М. Маєвський, І. Лесняк, В. Василюк, П. Сапелюк, Гливяк, С. Пунда, Р. Кутельмах, М. Кознарський, Мельник, Пачковський, А. Будай, В. Канюка, І. Подоляк, Креденсор, І. Клебан, Г. Яцишин, І. Клим, Д. Батюк, І. Швець, Катерина Качмар, Яцишин; по 25 ц.: С. Кордіяка, С. Кіт, В. Корнат, М. Бойко, С. Слободян, А. Зелінка, І. Процко, О. Шегда, В. Шегда, Д. Настасяк, П. Грицай, Н. Паращак, А. Захарко, Терещук. Решта дрібними. — Разом $161.25.

Менчестер, Н. Г. Відділ ОДВУ ч. 42. Жертвували: Укр. Горож. Клюб $2; по $1: Г. Новосад, П. Кухар, М. Бохонок, Клюб Танцюристів, Н. Н.; по 50 ц.: Й. Петрик, В. Голота, А. Беднарчук; по 25 ц.: В. Петричкович, М. Костина. — Разом заколядовано $9.00.

Вунсакет, Р. Ай. Відділ ОДВУ ч. 16. Колядували представники всіх національних товариств. На визвольну боротьбу переслано до Централі ОДВУ $35.00.

З АКЦІЇ 40-ТИСЯЧНОГО ФОНДУ О. У. Н.

Пасейк, Н. Дж. Відділ ОДВУ ч. 34 В. Матвіяс жертвував на 40-тисячний фонд $6.00. Евген Ковальський зібрав до пушки $2.17, Сергій Вінярський $1.00. — Разом $9.17.

Ню Йорк, Н. Й. Окружна Управа ОДВУ. З реферату п. Ляховича на визвольну боротьбу $23.76.

Гемтремк, Міш. Відділ ОДВУ ч. 4 Петро Войтович на лісту ч. 331 $5.00 Василь Яремчук до пушки 25 ц. — Разом вислано $5.25.

Мінеаполіс, Мінн. Відділ ОДВУ ч. 32. Проф. А. А. Грановський $15, прот. о. Корсуновський $10, Касиян Бриняк $5, К. Качмарова до пушки $3.07, М. Процай до пушки $2.22. — Разом $35.29.

Ню Гейвен, Конн. Відділ Червоного Хреста ч. 19. З нагоди Святвечора зібрано на визвольну боротьбу $24.00.

Гартфорд, Конн. Відділ Червоного Хреста ч. 5. Чистий дохід з вечерниць $38.60 та з розпродажі календарів $8.50. — Разом $47.10.

Дітройт, Міш. Відділ ОДВУ ч. 24. На забаві в дні 25-го січня на заклик П. Ващука присутні зложили свої лепти на визвольну боротьбу по $1: Є. Кайдан, Д. Дубрівний, П. Масляк, С. Гнатюк; по 50 ц.: О. Мельник, С. Чорний, И. Якіма, Ю. Млинова, Т. Віхорик; Т. Омалюк 25 ц., а дрібними 78 ц. — Разом $7.53. До пушок ОУН зібрали: пані П. Боднар $2 та А. Пшеничний 66 ц. На визвольну боротьбу вислано $10.19.

Менчестер, Н. Г. Відділ ОДВУ ч. 42. Члени ОДБУ зложили на визвольну боротьбу $50.00.

Норвіч, Конн. Відділ ОДВУ і Червоний Хрест ч. 67. З нагоди реферату п. Ляховича в нашій місцевості приявні зложили на визвольну боротьбу $22.25.

Нюарк, Н. Дж. Чорноморська Січ. Збірка в часі Крутянського Свята принесла $20.50, яку то суму вислано через Централю ОДВУ на визвольну боротьбу.

Шікаго, Ілл. Відділ ОДВУ ч. 47. Підчас святкування десятьлітньої річниці подружжя п.п. Шавалюків зібрано на визвольну боротьбу $8.50. Медзяк зібрав до пушки 70 ц. — Разом вислано $9.20.

Сейлем, Масс. Відділ МУН ч. 60. З нагоди реферату п. Ляховича в нашій місцевості зложили на визвольну боротьбу $10.30.

Ню Брітен, Конн. Відділ Червоного Хреста ч. 66. З каси відділу $38.43, з протестаційного віча $15.92. До пушок зібрали: Антін Котик $1.18, Михайло Улан $1.00, Марія Вовк 84 ц., М. Тимчишин 84 ц., Андрій Мельник 52 ц., Іван Сенцьо 50 ц., Мих. Селеман 50 ц., Юрій Богатчук 27 ц. — Разом $60.00.

НА ПОЛІТИЧНИХ ВЯЗНІВ.

На протестаційнім протипольськім вічу в Купер Юніон, яке відбулося дня 23. лютого, зложили на повищу ціль: Тов. „Дністер", від. 361 У. Н. Союза, $25; Тов. св. Володимира, від. 130 У. Н. Союза, $10; по $5: Жіноча Поміч, Тов. „Зоря", від. 69 У. Н. Союза, Відділ 204 У. Н. Союза, Відділ 5 У. Н. Союза в Асторії, Демократичний Клюб в Асторії, Тов. „Просвіта", Тов. „Перемишль", від. 141 „Народньої Помочи", д-р Лука Мишуга, Роман Слободян; по $2: Анастасія Королишин, П. Дичко, Н. Н., о. М. Данилович, М. Максимович, Мих. Пізнак, Ева Баран, П. Гаврис, Ґ. Галичин, Л. Миронюк, О. Ревюк; по $1: Анна Боївка, М. Мороз, С. Бобеляк, Б. Цигилік, С. Малися, І. Корнат, В. Борак, Я. Пшик, Ірина Тарнавська, о. Ф. Тарнавський, о. П. Понтишин, Н. Кіценюк, Д. Курчик, П. Гнатів, І. Зарицький, О. Олешко, В. Кардаш, І. Харамбура, Марія О. Розуміло, А. Свинчак, І. Сидор, А. Корбатюк, М. П. Барановський, В. Проць, Ольга Равлик, М. Гаврилік, В. Винницький, І. Плацовський, І. Леско, М. Боднар, Д. Малик, П. Михайлюк, В. Череватюк, М. Кравчук, Параскевія Шимкович, С. Фесолович, І. Перчишин, Ева Кобчар, Д. Павлик, Н. Ковбасник, Ф. Проць, П. Боршовський, В. Брилинський, С. Дикун, Т. Белигорський, В. Матвіяс, І. Солтис, А. Бродська, К. Стельмак, Н. Н., І. Иосифишин, С. Модарський, М. Рудий, Т. Мелещук, А. Куцик, Н. Н., Н. Н., Н. Н., Емілія Ревюк, П. Содомора, В. Ярич, В Антошків, Й. Джурин, П. Мартинюк, Т. Дудчак, П. Богачик, М. Остапович, Анна Оноська, А. Щигол, В. Душник, К. Полещак, І. Павчак, Г. Волічинський, Липецький, М. Костів, М. Бахурович, І. Дмитрів, Е. Брилинський, Г. Кідонь, Е. Ковальський, В. Різник, І. А. Дусаненко, Мері Попів, М. Місявець, П. Холек, І. Стадник, Б. Чайка, М. Хомяк, Катерина Сенковська, І. Завадовський, І. Брилинський, Я. Колодницький, С. Угорчак, Й. Брелюс, Г. Яцишин, П. Боднар, М. Гнатів, В. Авраменко, Г. Семенюк, пані Петрик, О. Чемеринський, М. Ґураль, В. Васильків, Н. Н., С. Першин, С. Ципріян, Н. Н., Н. Н., М. Струсенко, о. Л. Весоловський, В. Пшик, І. Ґелетій, Б. Гірчиця, П. Дембицький, І. Розіґ, Софія Дацишин, П. Чорнюк, В. Бріль, І. Задорожний, Т. Кібюк, М. Кінн, К. Братейко, І. Бабінець, Ф. Дереш, Т. Замлинський, А. Дацишин, І. Пізнак, Б. Седяча, Ева Криловська, М. Коваль, М. Першин, М. Шеґрин, І. Булґера, М. Рохман, Мері Олекса Попик, Д. Стешин, С. Хувінський, Н. Н., М. Шада, П. Глива, І. Тисимців, В. Сцібайло, В. Артимовський, Анна Курман, С. Драган, М. Мачишин, М. Гудима, Гаврищко, І. Ґеба, М. Сербинський, Н. Н., Н. Н., Н. Н., Е. Вілецький, Й. Третяк, В. Баран, М. Сурмач, П. Радчук, Мері Мельник Анна Ковіцька, М. Музика, Павлина Ґрещук, Я. Удич. І. Гусак, С. Жигайло, Г. Ґейко, Г. Прийма, П. Задорецький, М. Бойчук, В. Савчук, П. Сташко, М. Охніцький, І. Балабан, М. Ратушний, Д. Грабівський, І. Кубарик, К. Пілат, І. Воробець, Н. Н., Н. Н., Т. Шимкович, І. Кокор, Г. Бабяк, Г. Гунин, О. Миронюк, Катерина Нищак, Катерина Дроздик, П. Гришковлян, Ю. Сидор, І. Галичин, С. А. Залужний, Ф. Мацелюх, Я. Грицишин, Я. Ґутак, І. Мельник, А. Кінашевич, В. Окпиш, Мері Москаль, Анна Мишка, Анастасія Наконечна, Г. Лакомський, С. Чосник, А. Левенець, Анастасія Пиріг, Н. Н., Н. Марків, Б. Бродський, М. Чарнецька, О. Кухар, С. Шевців, Анастасія Душникова, В. Люцьків, І. Базар, А. Королик, Д. Захарків, Радик, Д. Бурдиґа, І. Клок, І. Паликій, Е. Ляшецький, Джонас Валаітіс, Джозеф Ґінкус, Р. Ґолембйовський, Т. Цимбалістий, М. А. Євуш, І. Солтис, В. Головуцький, В. Іванів, о. І. Балькунас, М. Гагловський, С. Кривець, І. Писно, К. Осаулов, Ґ. Гудима, Д. Янкович, о. Х. Филима, П. Грипишин, П. Ґулька, Р. Чернецький, Н. Гаврилко; по 75 ц.: Н. Н., Н. Н., Н. Н., Н. Н.; по 50 ц.: О. Саґем, Анна Шеремета, І. Гудима, П. Дубовецький, Ґураль, Домарацький, Головацький, С. Цімко, Долішний, Г. Війтович, Т. Ковбасник Ю. Драґун, С. Череватюк, Анастасія Чорнодольська, Хархан, К. Лучка Т. Олексин, І. Дикий, М. Гира, І. Хміль, І. Люзняк, Павлина Семчишин, І. Баран, Анна Мельник, С. Антонищин, Г. Видрик, Марія Гарасимчук, С. К., Т. Коґут, С. Ф., І. Московяк, Б. Н., Н. Стадник, Р. Гринишин, Катерина Литвин, Анна Кіселюк, Й. Савка, П. Редчук, Н. М., А. Чудакевич, Д. Левицький, М. Кремнюк, О. Василик, А. Г., Ю. Павлусевич, пані Андріїв, П. Михайловський, Н. Н. — З розпродажу відзначок $117.37.

Разом вплинуло $594.30. Загального розходу було $254.88.

Контрольна комісія Протестаційного Комітету в складі пп. Іллі Гузара Миколи Близнака й Осипа Мулярчука провірила дня 3 березня 1936 року **всі приходи й розходи віча й ствердила, що чистого доходу з віча остало $389.42, що переслано через Обеднання на політичних вязнів у краю.**

М-р **Волод. Душник,** рек. секр

Добра рада.

— Йой, моя жінка хоче мене знищити. Що тижня купує нові рукавички — що я маю робити?

— То дуже просте — купи їй перстень із брилянтом!

ТАРЗАН І ОГНЕННІ БОГИ.

(130)

З малим відділом жовнірів Тарзан був готов видати бій багато переважаючим силам бандитів. Він скоренько пояснив свій плян Джерієві й лейді Бет. „Я піду з вами", сказала Бет. „Я поясню ваші прикази жовнірам".

І справді Тарзан не міг керувати своєї армії без неї. „Як вона йде, то й я йду", сказав Джері рішучо. Тарзан пригадав їм небезпеку, на яку вони наразяться. „Бандити мають пальну зброю, а ми маємо тільки старинну".

Джері й Бет не дали відвернутись від свого наміру. Накінець Тарзан дав свою згоду, певний, що він буде могти їх захоронити. На його гострий приказ сторожі виступили вперед. У його очах загорів огонь битви.

Тарзан підступив наперед, щоб розвідати та уплянувати плян бою. Він хотів побачити, скільки було бандитів та як вони були узброєні. Він скоро почув знову їх окрики і хотів знати, чи не відкрили вони, де сховались Арбеля й Томі.